

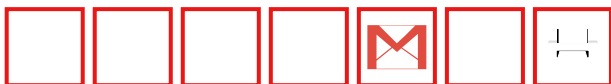
30-GODIŠNJA TAJNA

Je li pronađen grob hrvatskog Ghandija, dr. Šretera, po kojem danas obilježavamo Dan mirotvorstva

Željko Brkić

🕒 18. kolovoza 2022.

PODIJELI S PRIJATELJIMA!

“Mi smo se danas ovdje, pred zgradom Skupštine općine Pakrac, okupili da se vidi i u ovom našem mjestu, u ovoj našoj lijepoj Hrvatskoj i diljem svijeta, da Pakrac nikada ne može biti jednoman, da ne pripada nikome posebno, već svima nama. Da se vidi da i mi Hrvati, Česi, Talijani, Mađari, braća Srbi, svi ljudi dobre volje, jednako želimo mir, ravnopravnost i sreću u pakračkoj općini (...) Želimo da nam se maknu pušćane cijevi, kubure, da nam sa makne vojska. Želimo da nas se okane karijeristi koji su nas spremni zbog svoje karijere prodati takozvanoj Krajini kojoj Pakrac nikada neće pripadati. Pitali smo se što bi nam donosila nekakva Krajina. Mi nismo nikada ni teritorijalno, niti kulturno, niti civilizacijski pripadali kninskom području (...) Okanite se tutora iz Knina i Beograda. Prodat će vas lažni tutori za sitan novac, a vi ćete i dalje s nama živjeti ovdje. Mi vam nikad nismo prijekali i nikada vam nećemo prijekati. Okanite se ludila. Dajte svoje predstavnike u sva tijela pa ćemo demokratski o svakom problemu raspraviti. Pušćanim cijevima, miniranjem,

skrnavljenjem naših svetinja nećemo postići ništa. I mi bismo mogli podmetati eksploziv pod vaše kuće, ali to nam ne pada na pamet. Sramota je neizbrisiva za Pakrac da zajedno živimo, a minirate nam vrata crkve u koju ne idete. Razoriste nam Svetoga Josipa koji je prošao i Prvi i Drugi svjetski rat. Ogradite se od ekstremista! Mi vam takvim načinom nećemo vraćati, a vi pokažite tko su ti i ogradite se od njih.

Okanite se pripajanja i prekrajanja (...) Želimo zajedno biti pod hrvatskom zastavom i pod češkom i pod talijanskom i pod vašom srpskom, ali ne stavljajte nam na silu četnička obilježja na Općinu. Nitko od nas nije povlađivao, surađivao, propagirao ustaški pokret. Okanite se četništva i živjet ćemo mirno.

Prijatelji, vidjeli ste protekla događanja u Pakracu. Ona su nam donijela samo zlo. Izgubili smo poslove u poduzećima, vanjske pacijente po bolnicama. Izgubili smo i turiste, koji su i prije bili rijetki. Izgubit ćemo sve što se može izgubiti. Mi odavde ne sijemo strah, već pozivamo na mir, na suživot. Ako nešto ne valja, neka se kaže, ali neka se sklone dinamit, puške, neka se sklone tenkovi s ulica, jer oni neće ništa riješiti. Ovo je Hrvatska, bila jest i bit će!”

Dio je to čuvenog govora dr. Ivana Šretera 30. svibnja 1991. u Pakracu.

Stoga nije čudno da je njemu u čast, odlukom Hrvatskog sabora 18. kolovoza proglašen Nacionalnim danom mirotvorstva.

Dr. Ivan Šteter bio je vođa pakračkog ogranka HDZ-a i predsjednik regionalnog kriznog štaba za zapadnu Slavoniju. On je najviše rangirani dužnosnik ubijen u ratu. Mjesto gdje je pokopan i danas nije poznato.

Otet je na današnji dan u Kukunjevcu u blizini Pakraca. U dokumentu “organa bezbjednosti 32. korpusa JNA” zabilježeno je 24. kolovoza 1991.: „teritorijalci prema neproverenim podacima drže predsjednika HDZ-a Šretera, koga su kidnapovali prvog dana. Sa sobom je imao torbu dokumenata i 52.000 maraka“.

Današnji gradonačelnik Grubišnog Polja Zlatko Mađeruh sjeća se da su tog dana imali važan sastanak u Virovitici i dogovarali sljedeće akcije. Šreter je zaustavljen u vozilu, a sa sobom je imao sve dokumente, planove za obranu i popise dragovoljaca s našeg područja. Očito su Srbi zaključili da imaju kapitalca upućenog u sve planove hrvatske strane.

Dr. Šretera su srpski teroristi odveli u logor u selo Bučje iznad Pakraca, nakon čega mu se gubi trag. Njegovi ubojice i njihovi suučesnici ni 30 godina nakon počinjenog zločina nisu pokazali minimum ljudskosti da se otkrije gdje su ukopani i dostojno sahrane posmrtni ostaci velikog čovjeka i mirotvorca.

U objavljenim sjećanjima Slavka Degoricije koji je pregovarao s pobunjenim Srbima, oslobađanje Šretera iz zatočeništva pokušavao je dogovoriti i preko Milorada Pupovca, koji je pak od Degoricije tražio intervenciju u slučaju zarobljavanja dvojice liječnika koji su surađivali s pobunjenim Srbima. Degoricija je dogovorio puštanje dvojice srpskih liječnika na slobodu. Bili su uhićeni jer su otuđili brojne lijekove i sanitetski materijal i nosili ga pobunjenicima. Pupovac je pakizvijestio Degoriciju da nije uspio dogovoriti puštanje dr. Šretera “jer je pobunjenim Srbima potreban liječnik te će, čim osiguraju dolazak drugog liječnika, pustiti dr. Šretera na slobodu”.

Srbi, međutim, Šretera nisu koristili kao liječnika, bio im je “ratni plijen”. „Bio je jezivo pretučen. Imao je prijelom lijeve podlaktice, lijeve lopatice i bio je sav plav. Nije bilo komadića kože na tijelu koja nije bila plava. Posljednji put sam ga vidio živog 29. kolovoza 1991. Sjećam se 6. listopada 1991. mi je rečeno: Dr. Šreter je ubijen, a tebe ćemo pustiti kad budemo htjeli”, izjavio je u dokumentarnom filmu „Časnik mirotvorac” o hrvatskom Ghandiju, također tada zarobljen i mučen dr. Vladimir Solar, bivši ravnatelj bolnice Pakrac.

Lani je Damir Špančić, bivši pakrački gradonačelnik i saborski zastupnik objavio da je prema njegovim informacijama dr. Ivan Šreter pokopan na groblju u Banja Luci.

U potrazi za posljednjim počivalištem ovog mučenika uključio se i Branimir Glavaš. On se pak poziva na banjolučke izvore: “ U noći na Sve svete 1. studenog 1991. vojnim kamionom JNA djelatnici KOS-a, svi iz Beograda, dovezli su tri vreće sa posmrtnim ostacima tri osobe koje su odmah ukopane na groblju u Banja Luci pod oznakom NN.

Prema riječima ovlaštene osobe sa 99,9 postotnom sigurnosti se pretpostavlja da se radi o posmrtnim ostacima dr. Ivana Šretera, gardiste ZNG-a Drage Tutića (koji je nestao istog dana na četničkom punktu gdje je uhićen i dr. Šreter, oko 19 sati), zajedno sa još jednim gardistom čiji identitet do danas nije poznat. Obojica su također mučena i usmrćena, a i danas su na popisu nestalih osoba.”

Sadržaj je objavljen u okviru programa poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije